

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/235812,Obchody-45-rocznicy-powstania-NSZZ-Rolnikow-Indywidualnych-Solidarnosc.html>
27.02.2026, 08:40

Obchody 45. rocznicy powstania NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”

11 stycznia 2026 r. w Narodowym Instytucie Kultury i Dziedzictwa Wsi w Warszawie odbyły się uroczyste obchody 45. rocznicy powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”. W uroczystościach udział wziął zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski.

11.01.2026

[Krzyż Wolności i Solidarności Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”](#)

Uroczystości poprzedziła Msza Święta w intencji Ojczyzny oraz środowiska rolników indywidualnych odprawiona w Archikatedrze Warszawskiej pw. św. Jana Chrzciciela. Liturgii przewodniczył bp Leszek Leszkiewicz, biskup pomocniczy diecezji tarnowskiej, delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Rolników.

Po zakończeniu liturgii uczestnicy udali się do siedziby Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi, gdzie oficjalnie rozpoczęto obchody rocznicowe. Punktem kulminacyjnym wydarzenia była ceremonia wręczenia odznaczeń państwowych – Krzyży Wolności i Solidarności – przyznawanych bohaterom opozycji antykomunistycznej za ich zasługi w walce o wolność i prawa człowieka w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W imieniu Prezydenta RP Karola Nawrockiego odznaczenia wręczył zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski. Ceremonię prowadził zastępca dyrektora Archiwum IPN dr Mariusz Żuławnik.

Odnaczeni zostali:

- Stanisław Tadeusz Anders
- Małgorzata Dorota Bojarska
- Jerzy Mikołaj Gneciak
- Mirosław Ignacy Kaczor
- Maria Stępnia
- Grzegorz Arkadiusz Szymański
- Paweł Mariusz Śliwka
- Michał Wójciak

- Czy możemy się dziwić, że chłopci powołali do życia rolniczą „Solidarność”? To przecież oni sprzeciwiali się sowietyzacji polskiej wsi, to dzięki oporowi polskich chłopów nie doszło do powstania kołchozów, a własność prywatna została utrzymana

- przypomniał zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski wręczając odznaczenia bohaterom naszej wolności.

Jak podkreślił, „Solidarność” Rolników Indywidualnych jest wyrazem przywiązania do ziemi, polskości, wiary i tego, co jest najdroższe każdemu Polakowi – wolności i godności.

- Państwo nie pogodziliście się z tym, co się stało po 13 grudnia 1981 roku. Kontynuowaliście Waszą działalność. Musieliście się liczyć z represjami, ale

jednak zdecydowaliście się na to ryzyko. Byliście ostatnim pokoleniem, które musiało stanąć przed dylematem: bić się czy nie bić o wolną Polskę? Wywalczyliście wolność dla siebie i przyszłych pokoleń. Jesteśmy Wam winni szacunek i pamięć. To nasze zobowiązanie

- podsumował, zwracając się do odznaczonych, zastępca prezesa IPN.

Podczas wystąpienia zastępca prezesa IPN podkreślił, że nadane Krzyże Wolności i Solidarności stanowiły wyraz państwowego uznania dla odwagi, determinacji i odpowiedzialności działaczy, którzy w czasach komunistycznej dyktatury przeciwstawili się represjom i stanęli w obronie podstawowych wartości. Zwrócił także uwagę na drogę środowiska rolniczego do stworzenia własnej reprezentacji i przełomową rolę strajków okupacyjnych w Ustrzykach Dolnych i Rzeszowie, zakończonych podpisaniem porozumień rzeszowsko-ustrzyckiego oraz bydgoskiego, a następnie rejestracją NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” 12 maja 1981 roku.

W trakcie uroczystości zaprezentowano film dokumentalny „Solidarność Rolnicza 1980-1981” w reżyserii Mateusza Boruckiego, zrealizowany na zlecenie Instytutu Pamięci Narodowej. Dokument przypominał początki rolniczej „Solidarności” - od spontanicznych manifestacji poparcia dla strajkujących robotników Wybrzeża latem 1980 roku, przez walkę o legalizację związku, aż po działania, które po latach wpisały się w historię drogi do wolnej Polski.

Zwieńczeniem obchodów był koncert Koła Gospodyń Wiejskich „Domanice i Okolice”.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Instytut Pamięci Narodowej, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność” oraz Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi.

Polecamy:

- [Mateusz Szpytma: Jan Antoł – gazda z pięćdziesiątego województwa](#)
- [Andrzej W. Kaczorowski: Rolnicy „okrągłego stołu”](#)
- [Andrzej W. Kaczorowski: Prymas wobec rolniczej „Solidarności”](#)
- [Tekst edukacyjny IPN: „O wieś polską wolną, niezależną, samorządną. Od PSL do NSZZ RI «Solidarność» \(1944-1989\)”](#)
- [Dodatek prasowy: Kurier Kielecki. Solidarna wieś](#)
- [Cykl wykładów „Bohaterowie Zielonej Solidarności”](#)
- [Wystawa „Tu rodziła się Solidarność Rolników”](#)

Pliki do pobrania

[Biogramy odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności \(pdf, 133.83 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Krzyż Wolności i Solidarności, NSZZ Solidarność

Krzyż Wolności i Solidarności